

# Welcome to SMBA!





Mustafa Hulusi, *Untitled (Rose and Hand)*, 2005 (oil on canvas, 213 x 320cm). Private collection, Max van den Oord

**Beyond Paradise**

**Bik Van der Pol, Patricia Esquivias, Hans-Peter Feldmann, Mustafa Hulusi, Arnout Killian, Matthieu Laurette, Sascha Pohle, Lisl Ponger, Erkan Özgen & Sener Özmen**

**20 July – 7 September 2008**

**Opening: Saturday 19 July, 5:00 – 7:00 p.m.**

*‘The [...] ambivalence of tourism, which also applies to our world in general, is reality and it’s copy at a time when copies are increasingly more realistic, and reality is increasingly penetrated by the illusion of fiction.’ Marc Augé*

‘Beyond Paradise’ addresses the cultural and social changes that have altered our perspectives on tourism. As sociologist John Urry described in his breakthrough publication *The Tourist Gaze* of 1990, visual culture is central to the tourist experience. It could also be stated that the tourist industry, its inherent global mobility and media consumption and especially its abundant visual culture shape our vision of contemporary society. In this exhibition tourist image production and narratives, as we know them from travel brochures, postcards, advertisements, films and so on, are appropriated in the works presented. They reflect on the construction of expectations, experiences and the social imaginary of places evoked by the ubiquitous and pervasive culture of tourism we are living in nowadays.

The starting point of this exhibition stems from the paradox that tourism still involves romantic, if not paradisiacal imagery, whereas the tourist experience is actually shattered by all kinds of forces that haunt our daily lives: commercialism, gentrification, the complex entanglement of migration and tourist destinations, war, and fear of terrorism. But it is also significant for the strength of our tourism-minded culture that even such threatening notions and experiences

Beyond Paradise

Bik Van der Pol, Patricia Esquivias, Hans-Peter Feldmann, Mustafa Hulusi, Arnout Killian, Matthieu Laurette, Sascha Pohle, Lisl Ponger, Erkan Özgen & Sener Özmen

20 juli – 7 september 2008

Opening: zaterdag 19 juli, 17.00 – 19.00 uur

*‘The [...] ambivalence of tourism, which also applies to our world in general, is reality and it’s copy at a time when copies are increasingly more realistic, and reality is increasingly penetrated by the illusion of fiction.’ Marc Augé*

‘Beyond Paradise’ komt voort uit de ontwikkelingen op sociaal en cultureel gebied die ons perspectief op het toerisme hebben veranderd. Zoals socioloog John Urry schrijft in zijn baanbrekende publicatie *The Tourist Gaze* uit 1990, staat visuele cultuur centraal in de toeristische ervaring. Een verdergaande stellingname zou kunnen zijn dat de toerisme-industrie met zijn mondiale mobiliteit en mediaconsumptie en vooral de hieraan inherente overvloedige visuele cultuur, vormend is voor onze visie op de hedendaagse maatschappij. In deze tentoonstelling zijn beelden en verhalen met betrekking tot toerisme, zoals wij die kennen uit reisbrochures, ansichtkaarten, advertenties, films, enzovoorts, toegeëigend in de gepresenteerde werken. Ze reflecteren op de constructie van verwachtingen, ervaringen en de beeldvorming van plekken zoals die wordt opgeroepen door de alomtegenwoordige en indringende ‘cultuur van toerisme’ waarin wij tegenwoordig leven.

Het uitgangspunt van deze expositie is vooral ontleend aan de paradox dat toerisme nog steeds een romantische, zo niet paradijselijke verbeelding oproept, terwijl dat beeld en de feitelijke toeristische ervaring in feite aan duigen liggen door verschillende krachten die op het dagelijks leven in de

can be integrated in a package tour.

***Beyond Paradise* investigates modes of representation and visibility, starting from the mass production of images – a scheme central to the leisure industry – and the idealized imagery of places, and moves away from the familiar *Tourist Gaze* to construct unexpected fictional or personal narratives. The promises of these idealistic and seductive images are appropriated and eventually shifted in the works presented in the exhibition, to reveal other realities, and take us beyond paradise in order to question one of the greatest fictions of our times: that of tourism.**

The process of multiplication of mediated travel activities defines the somewhat naive anticipation of the tourist on experience and imagination. By borrowing from the stock of propaganda images in Cyprus, in his *Elysian* and *Flower paintings* series Mustafa Hulusi (UK/CY) questions the trustworthiness of visual representation. He commissioned a professional painter to produce photo-realistic paintings, based on photographs he had taken on the island. These inviting images of ripe peaches and of an innocent hand reaching for a flower are devoid of the political message usually conveyed by propaganda. Their magnitude and smooth surfaces amplify a sense of unboundedness whereas, on the other hand, they evoke the kind of social realism that we see sometimes associated with nationalism.

Found photographs are a common feature in the oeuvre of Hans-Peter Feldmann (D). The *Sunset* series (2004) is comprised of nine enlarged postcards of sunsets, multiplying such a perfect romantic moment and disrupting its uniqueness. In a similar disrupting vein Arnout Killian (NL) paints artificial, paradisiacal landscapes with no protagonist, where holiday locations turn into a hyper-real world. *Fata Morgana* (2007) shows an unusually quiet view of the Thousand and One Nights Palace in the Dutch amusement park Efteling. In *The Green* (2002), Killian presents another

maatschappij inwerken, zoals commercialisering, *gentrification*, de complexe verwikkeling van migratiestromen en toeristische bestemmingen, oorlog en angst voor terrorisme. Het is tegelijk ook veelzeggend voor de intensiteit van onze in hoge mate toeristisch georiënteerde cultuur, dat dergelijke dreigingen kunnen worden geïntegreerd in een ‘geheel verzorgde’ reis.

*Beyond Paradise* onderzoekt manieren van representatie en visualisering, te beginnen met de massaproductie van beelden – een centraal gegeven in de vrijetijdsindustrie – en de idealiserende beeldvorming, en beweegt zich weg van de welbekende *tourist gaze* om onverwachte fictieve of persoonlijke verhalen te ontdekken. De beloftes van de verleidelijke ideaalbeelden zijn toegeëigend en onderdeel geworden van de kunstwerken om zo andere realiteiten te onthullen en om ons voorbij het paradijs te brengen. Zodoende bevraagt ‘Beyond Paradise’ een van de grootste ficties van onze tijd: die van het toerisme.

Het proces van herhaaldelijk reproduceren van gemedialiseerde reisactiviteit definieert het enigszins naïef anticiperen van de toerist op beleving en verbeeldingskracht. Door zich een arsenaal van propagandabeelden van Cyprus toe te eigenen stelt Mustafa Hulusi (UK/NY) in zijn *Elysian* en *Flower Paintings* de betrouwbaarheid van visuele representatie. Hij liet fotorealistische schilderijen produceren, gebaseerd op foto's die hijzelf op het eiland heeft genomen. De uitnodigende beelden van rijpe perziken en van een onschuldige hand reikend naar een bloem zijn verstoken van de politieke boodschap die doorgaans het onderwerp is van propaganda. Enerzijds versterken hun omvang en gladde oppervlak een gevoel van ongebondenheid terwijl ze anderzijds doen denken aan de sociaal-realistische kunst die vaak wordt geassocieerd met nationalisme.

Gevonden foto's zijn veelvoorkomende componenten in het oeuvre van Hans-Peter Feldmann (D). De *Sunset*-serie



Hans-Peter Feldmann, *Sunset*, 2004 (9 colour copies, each 21 x 29,7cm). Courtesy: Konrad Fischer Galerie, Düsseldorf / Gallery 303, New York



Arnout Killian, *The Green*, 2002 (oil on canvas, 180 x 250cm)



Patricia Esquivias, *Folklore #II*, 2008, video, 15 min (video still)



Detail of Thomas Cook travel brochure used as script for Sascha Pohle, *The Swimmer*, 2002-3, video, 60 min

uit 2004 bestaat uit negen uitvergroete postkaarten van zonsopgangen. De reeks vermenigvuldigt een perfect romantisch moment en verstoort de vermeende uniciteit daarvan. Van soortgelijke verstorende aard zijn de werken van Arnout Killian (NL), die artificiële, als paradijselijk bedoelde landschappen schildert zonder mensen en zodoende vakantielocaties verandert in hyperrealistische werelden. *Fata Morgana* (2007) toont een ongewoon rustig uitzicht op

*non-place*, the familiar background of holiday dramas. The pictorial suspends the scenes from their narrative potential, and transforms beauty into a hovering uncertainty.

Generic holiday destinations and the utopia of unboundness also take centre stage in the video projection *The Swimmer* (2002-3) by Sascha Pohle (D/NL). Inspired by Frank Perry's movie of the same name from 1968, Pohle, re-enacting the film's main character, moves from one Tenerife hotel to the next, plunging into each swimming pool in succession, bizarrely following the order of the Thomas Cook travel brochure in an endless consumption of leisure.

The dialectical reversal displayed in many of the works creates subtle movements between the fictitious personal journey, tourism and cultural representation. In her video projection *Folklore #II* (2008), Patricia Esquivias (VE) uses voice-over storytelling, with the help of props such as hand made maps, notes, Internet images and advertisements, to explore unusual links in Spanish history. Esquivias juxtaposes two historical figures: of King Phillip II of Spain who in the 16th century exploited a global empire and the Spanish singer Julio Iglesias, who became extreme popular in the 70s. These parallel stories unravel an unexpected tale: the adoration of the sun and the beginning of the mass tourism in Spain, revealing the national economic agenda of both.

In *Phantom Foreign Vienna* (1991-2004), Lisl Ponger (AT) addresses the invisibility of immigrant communities in Vienna in the early 1990s. There Ponger visited and filmed various cultural ceremonies and celebrations, undertaking a journey around the world without leaving her hometown, and kept a diary of her encounters. In a self-reflective and critical commentary, Ponger revisited her images and notes eleven years later. Her attempt to define a discursive structure for the film questions modes of cultural representation.

The traveler's gaze is displaced in the film *The Road to*

het duizend-en-één-nacht-paleis in het Nederlandse amusementspark de Efteling. In *The Green* (2002) presenteert Killian een andere *non-place*: het welbekende decor van het vakantietoneel. Het picturale ontdekt de scènes van hun narratieve potentieel en transformeert schoonheid in een vage onzekerheid.

Generieke vakantiebestemmingen en de utopie van ongebondenheid staan ook centraal in de videoprojectie *The Swimmer* (2002-3) door Sascha Pohle (D/NL). Geïnspireerd door de gelijknamige film van Frank Perry uit 1968 speelt Pohle de rol van de hoofdpersoon die zich van het ene Tenerife-hotel verplaatst naar het andere en in elk hotelzwembad een duik neemt. Op bizarre wijze houdt hij daarbij de volgorde van de Thomas Cook-brochure aan, in een eindeloos durende consumptie van vrije tijd.

De dialectische ommekeer in veel van de werken op de tentoonstelling creëert subtiele verschuivingen tussen de fictieve, persoonlijke reis, toerisme en culturele representatie. In haar videoprojectie *Folklore #II* (2008) gebruikt Patricia Esquivias (VE) een *voice-over* en met behulp van rekwisieten zoals handgemaakte plattengronden, notities, afbeeldingen van internet en advertenties, legt ze ongewone verbindingen tussen momenten uit de Spaanse geschiedenis. Esquivias plaatst twee historische figuren naast elkaar: Koning Philips II van Spanje die in de 16de eeuw een wereldomvattend rijk exploiteerde en de Spaanse zanger Julio Iglesias, die ongekend populair was in de jaren '70 van de vorige eeuw. Deze parallelle verhalen ontrafelen een onverwachte plot over de adoratie van de zon en het begin van massatoerisme in Spanje, ondertussen de nationalistische en economische agenda van beide onthullend.

In *Phantom Foreign Vienna* (1991-2004) richt Lisl Ponger (AT) zich op de onzichtbaarheid van de immigrantengemeenschappen in Wenen in het begin van de jaren '90. Ponger bezocht en filmde daar een grote verscheidenheid aan



Lisl Ponger, *Phantom Foreign Vienna*, 1991-2004, 35mm film transferred on DVD, 27 min (film still)

***Tate Modern* (2003) by Erkan Özgen and Sener Özmen (TR), where the artists impersonate Don Quixote and his servant Sancho Panza. Riding a donkey through the mountains of Kurdistan, dressed as businessmen, they look for their way to the world famous museum in London, in a hilarious quest for Western values.**

**Artist duo Bik Van der Pol (NL) traveled to New Mexico to document the atomic bomb test site in their video *Trinity* (April 2, 2005). The special tour to the site of the first atomic bomb test explosions – now a closed, barren land – is organised twice a year, attracting visitors from all over the country. The site offers a story and boasts memories of a veteran, but the core object of this tourist destination remains invisible and is left to the tourist's imagination.**

**Matthieu Laurette (FR/NL) was invited to develop a new project for 'Beyond Paradise'. *Welcome to SMBA! Open All Summer. Free Entrance* addresses the question of visibility without actually producing a new art object.**



Erkan Özgen and Sener Özmen, *The Road to Tate Modern*, 2003, video, 7 min (video still)

ceremonies en vieringen. Zo maakte zij een wereldreis zonder haar woonplaats te verlaten. Haar belevenissen legde zij vast in een dagboek. Met zelfreflexief en kritisch commentaar bekijkt Ponger haar beelden en notities elf jaar later opnieuw. Haar poging om een discursieve structuur voor de film te definiëren, bevraagt de verschillende manieren van culturele representatie.

De reizigersblik is ontheemd in de film *The Road to Tate Modern* (2003) door Erkan Özgen en Sener Özmen (TR). In deze video vertolken de kunstenaars Don Quixote en zijn dienaar Sancho Panza. Al rijdend op een ezel door de bergen van Koerdistan, gekleed als zakenmannen, zoeken ze naar de weg die hen zal leiden naar het wereldberoemde museum in Londen, in een hilarische queeste naar westerse waarden.

Kunstenaarsduo Bik Van der Pol (NL) reisden naar New Mexico om daar de testlocatie voor atoombommen te documenteren in hun video *Trinity* (April 2, 2005).



**Laurette decided to use the networks of Amsterdam tourism promotion and extend the circulation of the main communication medium of SMBA. Using the invitation to the exhibition as a tourist souvenir, Laurette proposed extra copies of the *SMBA Newsletter* to be printed and distributed personally to a selection of hotel desks in Amsterdam and the airport. As a part of the distribution, a ‘spokesperson’ introduces the Stedelijk Museum Bureau as a potential tourist attraction to the hotel staff. The promoting welcome address on the cover of the newsletter is a part of Laurette’s project.**

‘Beyond Paradise’ is curated by Delphine Bedel and Ayako Yoshimura in collaboration with Jelle Bouwhuis, curator of Stedelijk Museum Bureau Amsterdam.

The publication *Beyond Paradise* is scheduled to appear in 2009. It will feature theoretical and sociological reflections on art and visual culture within the framework of tourism, as well as special artist’s projects.



Bik Van der Pol, *Trinity (April 2, 2005)*, 2005, video, 34 min (video still)  
(photo: jn van der pol 2005)

De speciale tour naar de plek van de eerste bomexplosie, nu een afgesloten stuk dor land, wordt tweemaal per jaar georganiseerd. Bezoekers uit het hele land komen hier op af. De plek geeft gelegenheid tot een verhaal en wakkert de herinneringen aan van een veteraan, maar de hoofdzaak van deze toeristische bestemming blijft onzichtbaar en wordt overgelaten aan het inbeeldingsvermogen van de toerist.

Mathieu Laurette (FR/NL) is uitgenodigd om speciaal voor ‘Beyond Paradise’ een bijdrage te ontwikkelen. *Welcome to SMBA! Open All Summer. Free Entrance* richt zich op de vraag naar zichtbaarheid zonder daadwerkelijk een nieuw kunstwerk te produceren, door de netwerken van de Amsterdamse toerismepromotie te gebruiken en de circulatie van het belangrijkste communicatiemedium van SMBA uit te breiden. Om de uitnodiging voor de tentoonstelling als een toeristisch souvenir te laten fungeren, stelde hij voor de *SMBA Nieuwsbrief* in een extra grote oplage te drukken en deze te laten verspreiden bij hotelrecepties in de hoofdstad en de luchthaven. Onderdeel van dit distributieproces is een vertegenwoordiger van Stedelijk Museum Bureau Amsterdam die deze kunstinstelling als een toeristische attractie introduceert bij het hotelpersoneel. De wervende tekst op de omslag van de Nieuwsbrief is een onderdeel van Laurette’s project.

‘Beyond Paradise’ is samengesteld door Delphine Bedel en Ayako Yoshimura, in samenwerking met Jelle Bouwhuis, curator van Stedelijk Museum Bureau Amsterdam.

In 2009 staat de publicatie van ‘Beyond Paradise’ gepland. Deze uitgave zal zowel theoretische en sociologische reflecties bevatten op kunst en visuele cultuur onder de noemer van toerisme, alsook specifieke kunstenaarsbijdragen.

## Film Programme

In the framework of 'Beyond Paradise' SMBA is organizing a film programme in Maison Descartes on Thursday, 4 September, starting at 7:30 p.m. The programme aims to present broader perspectives on some aspects of tourism activities and fictional representation, in various geographical and political contexts.

The complete programme will be announced on the SMBA website and by Maison Descartes, Institut Français des Pays-Bas, Amsterdam.



Olivo Barbieri, *site specific\_LAS VEGAS 05*, 2005 (film still)

The programme features, among others / Het programma bestaat uit onder andere:

Quirine Racké & Helena Muskens, *Celebration*, 2005, DV, 55 min.

Kamal Aljafari, *Visit Iraq*, 2003, DV, 25 min.

Olivo Barbieri, *site specific\_LAS VEGAS 05*, 35mm on DV, 13 min.

Mounir Fatmi, *La Terre Moins Chere*, 2004, DV, 9 min.

Kwang-Ju Son, *Amusement Epitome*, 2006, DV, 3 min.

Bik Van der Pol, *Trinity (April 2, 2005)*, 2005, video, 34 min

Maison Descartes, Institut Français des Pays-Bas

Vijzelgracht 2A

Amsterdam

Tel 31(0) 20 531 9530

[www.maisondescartes.com](http://www.maisondescartes.com)

Free Entrance / Gratis entree

## Filmprogramma

In het kader van 'Beyond Paradise' organiseert SMBA een filmprogramma in Maison Descartes op donderdag 4 september, om 19:30u. De films in dit programma bieden een wisselend perspectief op toeristische activiteiten en fictionele representatie in verschillende geografische en politieke contexten.

Het definitieve programma zal worden aangekondigd op de website van SMBA en door Maison Descartes, Institut Français des Pays-Bas, Amsterdam.



Matthieu Laurette, *Welcome To SMBA! Open All Summer. Free Entrance*, 2008

SMBA Nieuwsbrief nr. 105 is gedrukt in een dubbele oplage. De extra oplage wordt gedistribueerd naar ca. 100 hotels in Amsterdam als onderdeel van de bijdrage van Matthieu Laurette aan 'Beyond Paradise'. / The edition of the SMBA Newsletter nr. 105 has been doubled. The extra edition will be distributed to about 100 hotels in Amsterdam as part of the contribution of Matthieu Laurette to 'Beyond Paradise'.

Stedelijk Museum Bureau Amsterdam is een activiteit van het Stedelijk Museum Amsterdam / Stedelijk Museum Bureau Amsterdam is an activity of the Stedelijk Museum Amsterdam  
[www.stedelijk.nl](http://www.stedelijk.nl)

Stedelijk Museum Bureau Amsterdam  
 Rozenstraat 59, 1016 NN Amsterdam  
 t +31 (0)20 4220471  
 f +31 (0)20 6261730  
[www.smba.nl/mail@smba.nl](http://www.smba.nl/mail@smba.nl)

Open dinsdag tot en met zondag  
 van 11.00 tot 17.00 uur /  
 Open Tuesday – Sunday from 11 am  
 to 5 pm

Volgende tentoonstelling / Next  
 exhibition:

Marijn van Kreijl  
 21.09 – 02.11  
 Opening 20.09

#### Colofon / Colophon

Coördinatie en redactie /  
 Co-ordination and editing:  
 Jelle Bouwhuis  
 Vertaling / Translation: Suzie Herman  
 Design: Mevis & Van Deursen  
 Druk / Printing: die Keure, Brugge  
 Bureau: Jelle Bouwhuis (curator),  
 Jan Meijer (office-manager),  
 Kerstin Winking (assistant-curator),  
 Marijke Botter, Marie Bromander  
 (receptionists), Suzie Herman  
 (intern)

Met speciale dank aan / With  
 special thanks to:  
 66 East Centre for Urban Culture,  
 Amsterdam; Luke Nyman, John Urry,  
 Mariska van den Berg, Brancolini  
 Grimaldi Arte Contemporanea,  
 Florence / Rome; Charim Galerie  
 Wien, Vienna; Konrad Fischer  
 Galerie, Düsseldorf; 303 Gallery,  
 New York; Max Wigram Gallery,  
 London; Galerie Van Wijngaarden  
 Hakkens, Amsterdam.



Met steun van / supported by:  
 Institut Français des Pays-bas  
 en in partnership met / and  
 in partnership with:  
 Maison Descartes.

# BELOW Paradise

17 September 2008  
19 July, 17.00 - 19.00h

20 July  
Opening Saturday  
Benning der Pol, Patricia Esquivias,  
Feldmann, Mustafa Hulusi,  
Donger, Erkan Özgen

Rozenstraat 59 / NL - 1016 NN Amsterdam  
[www.smba.nl](http://www.smba.nl)

ators:  
del and Ayako  
laboration